

HYVIL

Lainsäädäntöhankkeet syksy 2026

Sami Uotinen

2.10.2026 (seuranta päivitetty 1.10.2026)

Sosiaalihuolto

Lakihanke	Keskeinen muutos	Tilanne
Sosiaalihuollon palvelu-uudistus	Sosiaalihuollon lainsäädännön uudistaminen ja noin 112 milj. € säästötavoite. Sosiaalisen kuntoutuksen ja työllistymistä tukevien palvelujen yhdistäminen.	Eduskuntakäsittelyssä HE 180/2026 STM107:00/2023
Lastensuojelulain uudistaminen vaihe 2	Uusi lastensuojelulaki. Sosiaalihuoltolain ja lastensuojelulain rajapinnan selkiyttäminen ja painopisteen siirtäminen perustasolle. Lapsen asioista vastaavan sos. tt. velvoitteiden keventäminen. Turvahenkilöiden käyttö lastensuojelulaitoksissa.	Eduskuntakäsittelyssä HE 182/2026 STM057:00/2025
Vanhuspalvelulain ja SHL:n muutos	Teknologisten ratkaisujen hyödyntäminen palveluissa ja henkilöstömitoituksessa	Eduskuntakäsittelyssä HE 113/2025 STM121:00/2024
Vanhuspalvelulain ja SHL:n muutos HE:n täydentäminen	HE 113/2025 täydentäminen	Eduskuntakäsittelyssä HE 200/2026 STM064:00/2026

Sosiaali- ja terveydenhuolto

Lakihanke	Keskeinen muutos	Tilanne
Uusi tartuntatautilaki	Esityksessä ehdotetaan tartuntatautilain korvaamista uudella samannimisellä lailla.	Valmistelussa HE vko 45 STM071:00/2023
Asiakasmaksulain ym. lakien muutokset	Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi eräistä uusista terveydenhuollon asiakasmaksuista.	Eduskuntakäsittelyssä HE 185/2026 STM040:00/2026
Kuolemansyyn selvittämisestä annetun lain muutokset	Lakiin ehdotetaan lisättäväksi perussäännökset menettelyistä kuoleman toteamiseksi, kun nykyisin kuoleman toteamisesta säädetään asetuksella. Laissa säädettäisiin edellytyksistä, joiden täyttyessä lääkärin lisäksi sairaanhoitaja tai ensihoitaja voisivat todeta kuoleman.	Eduskuntakäsittelyssä HE 183/2026 STM190:00/2025
Palveluvalikoiman periaatteet	Esityksen mukaan terveydenhuoltolaissa ja sosiaalihuoltolaissa säädettäisiin periaatteista, joiden mukaan palveluiden ja menetelmien kuuluminen palveluvalikoimaan ja niiden poisrajaaminen toteutetaan julkisessa sosiaali- ja terveydenhuollossa.	Eduskuntakäsittelyssä HE 90/2026 STM113:00/2023 PeVL 51/2026
Terveydenhuoltolain ym. muutokset	Hoitopaikan valinta perusterveydenhuollossa jatkossa 3 kk välein. Tietojen julkaiseminen kuukausittain. Palliatiivista ja saattohoitoa koskeva täsmennys.	Eduskuntakäsittelyssä HE 81/2026 STM069:00/2025 StVM 10/2026 (17.9.2026)

Asiakastietojen käsittely ja tietohallinto

Lakihanke	Keskeinen muutos	Tilanne / asiakirjat
Asiakastietolain muuttaminen	Tietojen ilmoittaminen poliisille uhkan arvioita ja uhkaavan teon estämistä varten. Poliisin pyynnöstä tapahtuva tietojenluovutus. Ilmoittaminen sote-työntekijään kohdistuneesta epäilystä rikoksesta.	Eduskuntakäsittelyssä HE 167/2026 STM023:00/2026
Ennakoiva sote 2	Valmistellaan säännökset, jotka mahdollistavat tekoälyn ja automaation käytön hoidon tarpeen arvioinnissa perusterveydenhuollossa potilaan perusoikeudet turvaten.	Eduskuntakäsittelyssä HE 199/2026 STM011:00/2026
EHDS täydentävä sääntely (ensisijainen käyttö)	EU:n eurooppalaisen terveysdata- avaruusasetuksen (EHDS) täytäntöönpanon kannalta tarvittavat muutokset	Eduskuntakäsittelyssä HE 217/2026 STM108:00/2024
EHDS täydentävä sääntely (toisiokäyttö)	EU:n eurooppalaisen terveysdata- avaruusasetuksen (EHDS) täytäntöönpanon kannalta tarvittavat muutokset	Eduskuntakäsittelyssä HE 218/2026 STM114:00/2024
Julkisten hankintojen tietovaranto	Hankkeen tavoitteena on toteuttaa kansallinen julkisten hankintojen tietovaranto, joka kattaa julkisen sektorin laajuudella tietoja julkisista hankinnoista ja ostoista yhdisteltävässä ja vertailtavassa muodossa	Valmistelussa HE vko 41 VM009:00/2025

Järjestäminen ja valvonta

Lakihanke	Keskeinen muutos	Tilanne / asiakirjat
Valvontalain muutokset	Sosiaali- ja terveydenhuollon valvonnasta annettua lakia muutetaan lain jälkiarvioinnin perusteella tarpeellisiksi katsotuilta osin. Lisäksi säädettäisiin palveluntuottajan velvollisuudesta huolehtia henkilöstönsä kielitaidosta.	Eduskuntakäsittelyssä HE 181/2026 STM170:00/2025
Järjestämislain muutos (DigiFinland Oy)	Lailla mahdollistettaisiin DigiFinland Oy:n hyödyntäminen jatkossakin valtion, hyvinvointialueiden, Helsingin kaupungin ja HUS-yhtymän yhteisenä sidosyksikkönä	Valmistelussa HE vko 41 STM045:00/2026
Järjestämislain 54 ja 57 § muutokset (monituottajuus 2)	Järjestämislain hyvinvointialueen järjestämisvastuuta ja johtamista sekä sosiaali- ja terveyspalvelujen hankintaa koskevaa sääntelyä muutettaisiin. Muutettaisiin terveydenhuoltolain vastaavan lääkärin vastuuta ja tehtäviä. Hyvinvointialueen johtamisessa sekä sen toiminnan ohjauksessa ja valvonnassa olisi oltava lääketieteen, sosiaalitieteiden ja hoitotieteen asiantuntemusta.	Eduskuntakäsittelyssä HE 184/2026 STM029:00/2025
Kotikuntalaki	Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi uusi kotikuntalaki. Laissa olisi myös säännökset menettelystä, jonka mukaisesti ulkomaalaiselle tehty kotikuntamerkintä voitaisiin poistaa	Valmistelussa HE vko 44 VM125:00/2021
Ammattihenkilölakien muutokset ym.	Esityksellä vahvistettaisiin ja yhdenmukaistettaisiin mm. ammattihenkilöiden kielitaitovaatimuksia. Lisäksi esityksellä yhdenmukaistettaisiin säänneltyyn ammattiin opiskelevien mahdollisuuksia toimia laillistetun ammattihenkilön tehtävissä (huom. sos. tt. sijaiskelpoisuutta ollaan kaventamassa)	Valmistelussa HE vko 43 STM096:00/2023
Hyvinvointialuelain muutos (Maakuntien tilakeskus)	Lailla mahdollistettaisiin Maakuntien Tilakeskus Oy:n toimintaedellytykset ja hyödyntäminen jatkossakin valtion, hyvinvointialueiden, Helsingin kaupungin ja HUS-yhtymän yhteisenä sidosyksikkönä	Valmistelussa HE vko 45 VM080:00/2026

Pelastustoimi

Lakihanke	Keskeinen muutos	Tilanne / asiakirjat
Pelastuslain uudistuksen toinen vaihe	Hankkeessa uudistetaan pelastuslain seuraavia osa-alueita: 1) väestönsuojat ja väestönsuojeluun varautuminen, 2) onnettomuuksien ehkäisy ja valvonta, 3) pelastustoiminta, sopimuspalokunnat ja vapaaehtoistoiminta ja 4) pelastustoimen valtakunnallinen ohjaus ja valvonta. Sopimuspalokuntien pelastusautojen verovapauden laajentaminen.	Valmistelussa HE vko 44 SM025:00/2024
Laki henkilötietojen käsittelystä pelastustoimessa	Ehdotetaan säädettäväksi uusi laki henkilötietojen käsittelystä pelastustoimessa. Tavoitteena on saattaa pelastustoimen tehtävien suorittamiseksi tarpeellisten henkilötietojen käsittelyä koskeva lainsäädäntö vastaamaan EU:n tietosuojalainsäädännön vaatimuksia	Valmistelussa HE vko 45 SM006:00/2025

HYVI
NVOINTI
ALU EYH
TI ÖV
ÄL **HYVIL** FÄ
RDS OMR
ÅDESBOL
AGET